

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: Siła obrazu – sztuka Mezopotamii w świetle badań ikonologicznych
2. Kod zajęć/przedmiotu: 05-SOSM-23-ArchU
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: archeologia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): 2 rok
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 wykład
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: prof. dr hab. Rafał Koliński
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Zapoznanie studentów z podstawami teoretycznymi i przekazanie studentom praktycznej wiedzy na temat interpretacji zabytków sztuki mezopotamskiej, zarówno architektury, jak i sztuk plastycznych. W czasie zajęć nacisk położony będzie na podejście ikonologiczne, zakładające, że aby zrozumieć rolę zabytku sztuki i jego przesłanie konieczna jest nie tylko jego identyfikacja (krąg kulturowy, epoka, ukazana postać/postaci) ale umieszczenie na szerokim tle cywilizacyjnym we wszystkich aspektach: społecznym, ekonomicznym, religijnym itd. Jednocześnie zwrócona zostanie uwaga na istotne odmienności w funkcjonowaniu dzieł sztuki starożytnej Mezopotamii: brak kategorii piękna (w rozumieniu estetycznym), anonimowość sztuki (przesłanie, jakie niesie dzieło sztuki nie pochodzi od jego autora, ale od zamawiającej dzieło osoby – najczęściej władcy). Studenci powinni zdobyć umiejętność analizy dzieł sztuki od strony formalnej, ikonograficznej i ikonologicznej i potrafić zastosować wszystkie te metody do analizy dzieła sztuki, niezależnie od kręgu kulturowego, z którego pochodzi. W wyniku kursu studenci powinni zrozumieć także możliwe ograniczenia takiego podejścia badawczego, co zaowocuje umiejętnością krytycznej oceny prac z zakresu analizy sztuki.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Ukończone studia I stopnia – licencjat, podstawowa wiedza na temat historii powszechnej, społecznej i ekonomicznej starożytnej Mezopotamii

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
SOSM-PR_01	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat kultury wizualnej starożytnej Mezopotamii zna rozwój badań nad nimi oraz najnowsze koncepcje i metody stosowane przy takich badaniach	K_W04; K_W07; K_W08; K_W12; K_W13 K_U01; K_U02; K_U03; K_U04
SOSM -PR_02	Potrafi przedstawić zabytki architektury i sztuk plastycznych Mezopotamii	K_W04; K_W07; K_W08; K_W12; K_W13

	w ujęciu diachronicznym od kultury Uruk po okres perski, wskazując okresy zmian i kierunki rozwoju	K_U07
SOSM -PR_03	Posiada umiejętność prawidłowego przypisania dzieł do okresów, określenia stylu ich wykonania, rozpoznania wizerunków 'typowych' dla faz historycznych i regionów	K_W04; K_W07; K_W08; K_W12; K_W13 K_U09
SOSM -PR_04	Potrafi twórczo zinterpretować zabytki sztuki mezopotamskiej biorąc pod uwagę przesłanki na temat społeczno-politycznego kontekstu ich wytworzenia, funkcjonowania i odbioru; rozumie siłę ich oddziaływania oraz powody i okoliczności niszczenia	K_W04; K_W07; K_W08; K_W12; K_W13 K_U09; K_U10
SOSM -PR_05	Posiada umiejętność krytycznej oceny zabytków sztuki mezopotamskiej ze względu na ich wagę dla budowania wiedzy na temat dawnej Mezopotamii a szczególnie rozpoznawania wartości i zasad, którymi się kierowała	K_W04; K_W07; K_W08; K_W12; K_W13 K_U06 K_K01; K_K02
SOSM -PR_06	Ma świadomość znaczenia i roli cywilizacji mezopotamskich dla rozwoju starożytnych kultur europejskich, potrafi je wskazać na licznych przykładach	K_W06; K-W14; K_U07 K_K04; K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Powstanie i rozwój historii sztuki oraz jej aparatu badawczego w XIX i wczesnym XX wieku	SOSM-PR_01
Najnowsze tendencje rozwojowe i badawcze w historii sztuki starożytnej	SOSM-PR_01
Społeczno-polityczny rozwój Mezopotamii w 4 i 3 tys. p.n.e.	SOSM-PR_04
Społeczny i polityczny rozwój Mezopotamii w 2 i 1 tys. p.n.e.	SOSM-PR_04
Architektura Mezopotamii: podstawowe typy budowli publicznych i ich funkcje.	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_06
Ikonologiczna interpretacja świątyń mezopotamskich w świetle ich nazw ceremonialnych.	SOSM-PR_02, SOSM-PR_04, SOSM-PR_05
Ikonologiczna interpretacja politycznej roli pałaców królewskich w świetle ich dekoracji architektonicznej.	SOSM-PR_02, SOSM-PR_04, SOSM-PR_05
Rzeźba statuaryczna: typologia i chronologia przedstawień	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_04, SOSM-PR_06

Ikonologiczna analiza rzeźby statuarycznej w świetle inskrypcji na posągach	SOSM-PR_02, SOSM-PR_04, SOSM-PR_05
Płaskorzeźba: typologia i chronologia przedstawień	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_04, SOSM-PR_06
Ikonologiczna analiza królewskich stel zwycięstwa	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_04
Ikonologiczna analiza królewskich stel budowlanych	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_04
Ikonologiczna analiza stel wotywnych	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_04
Zabytki drobnej sztuki (gliptyka, malarstwo, figurki terakotowe) a sztuka oficjalna	SOSM-PR_02, SOSM-PR_03, SOSM-PR_04, SOSM-PR_05
Specyfika sztuki mezopotamskiej: kultowa i rytualno-magiczna rola dzieł sztuki	SOSM-PR_01, SOSM-PR_02, SOSM-PR_04, SOSM-PR_05, SOSM-PR_06

5. Zalecana literatura:

- Z. Bahrani, *Graven Image*, Philadelphia 2003.
Z. Bahrani, *Rituals of War. The Body and Violence in Mesopotamia*, New York 2008.
J. Börker-Klähn, *Altorientalische Bildstelen und vergleichbare Felsreliefs*, Mainz 1982.
J. Boese, *Altmesopotamische Weihplatten*, Berlin 1971.
J. V. Canby, *The "Ur-Nammu" Stela*. University Museum Monograph 110, Philadelphia 2001.
L. Ditmann, *Stil, Symbol, Struktur. Studien zur Kategorien der Kunstgeschichte*, München 1967.
E. Gombrich, Introduction: Aims and Limits of Iconology, w: E. Gombrich (red.), *Symbolic Images: Studies in the Art of the Renaissance*, London 1972, 1-22.
G. Marchesi, N. Marchetti, *Royal Statuary of Early Dynastic Mesopotamia*, Winona Lake 2011.
J. M. Russell, The program of the Palace of Assurnasirpal II at Nimrud: Issues in the Research and Presentation of Assyrian Art, *American Journal of Archaeology* 102, 1998, 655-715.
C. E. Suter, *Gudea's Temple Building. The Representation of an Early Mesopotamian Ruler in Text and Image*, Cuneiform Monographs 17, Groningen 2000.
C. Watanabe, *Animal symbolism in Mesopotamia: a contextual approach*, Wien 2002.
I. J. Winter, *On Art in the Ancient Near East*, vol. 1-2, Leiden – Boston 2010.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Tu opisujemy tylko te formy zaliczania, których będziemy używać na zajęciach

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny	x					
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)	x					
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	0
	Czytanie wskazanej literatury	50
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	0
	Przygotowanie projektu	0
	Przygotowanie pracy semestralnej	0
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
	Inne (jakie?) -	0
	...	
SUMA GODZIN		90
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- Bdb (5,0) – znakomita umiejętność analizy zabytków cywilizacji Mezopotamii, bardzo dobre umiejętności i kompetencje w dziedzinie rozpoznawania i interpretowania cech charakterystycznych zabytków sztuki, bardzo wysokie kompetencje w zakresie literatury i kultury Mezopotamii
- Db + (4,5) – bardzo dobra umiejętność analizy zabytków cywilizacji Mezopotamii, bardzo dobre umiejętności i kompetencje w dziedzinie rozpoznawania i interpretowania cech charakterystycznych zabytków sztuki, wysokie kompetencje w zakresie literatury i kultury Mezopotamii
- Db (4,0) – dobra umiejętność analizy cywilizacji Mezopotamii, dobre umiejętności i kompetencje w dziedzinie rozpoznawania i interpretowania cech charakterystycznych dla zabytków sztuki, dobre kompetencje w zakresie źródeł archeologicznych i literatury
- Dst + (3,5) – zadawalająca umiejętność zabytków cywilizacji Mezopotamii, dobre umiejętności i kompetencje w dziedzinie rozpoznawania i interpretowania cech charakterystycznych dla zabytków sztuki, ale z widocznymi niedociągnięciami, dobre kompetencje w zakresie literatury i kultury Mezopotamii
- Dst (3,0) – zadawalająca umiejętność analizy zabytków cywilizacji Mezopotamii, zadawalające umiejętności i kompetencje w dziedzinie rozpoznawania i interpretowania cech charakterystycznych dla zabytków sztuki, ale z licznymi niedociągnięciami, zadawalające kompetencje w zakresie literatury i kultury Mezopotamii
- Ndst (2,0) – niezadawalająca umiejętność analizy zabytków cywilizacji Mezopotamii, niezadawalające umiejętności i kompetencje w dziedzinie rozpoznawania i interpretowania cech charakterystycznych dla zabytków sztuki, niskie kompetencje w zakresie literatury i kultury Mezopotamii.